

ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΤΟΥ
ΠΟΛΕΜΟΥ

ΤΟΥ Κ.
ΣΤΑΜ.ΣΤΑΜ.

ΜΙΑ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ

ΤΗ ΝΥΧΤΑ

Τί φοβερή νύχτα ήταν εκείνη! Νύχτα ηλεκτρική...
'Ο ουρανός εφλέγετο, ή μιὰ αστραπή διαδεχόταν την άλλη κι' ό ένας κεραυνός έξεφετε ύστερα από τόν άλλο, με βρόντο και συγχο- νισμό.

Βοούσε, άντηχούσε κι' έτρεμε ό τόπος από τὰ μπουμπουνιτά. Κι' έ- μεις ετρέχαμε, μ' ένα αυτοκίνητο παλιό, που τριζαν οι άρμιοι του, μέσα στον λασπομένο κάμπο τών Γιαννιτσών, ερχόμενοι από τη Θεσσαλο- νική και πηγαίνοντας στα Βοδενά.

'Ο παγχώσιμος πόλεμος βρισκόταν στην άκμή του. 'Η Μακεδονία ήταν υπό ξένη κατοχή, τó διαμερίσμα αυτό μά- λιστα υπό την Γαλλικήν. «Λεσοέ-πασσές», «σου- ρετέ», «ρεκίζσιόν», «ζώνες», «τομείς», «Σεξιόν», «Κομμιντάν-ντ'έτά», έτ σετερά, έτ σετερά, εί- χαν καταλάβσει τούς πάντας.

'Η κυλιφορία μετά τις ό άπηγορεύετο, αλλά επειδή τó αυτοκίνητο ήταν γαλλικό και τó διη- θηνε Γάλλος άξιωματικός, έμεις μπορούσαμε νά κυλιόμαστε τὰ μεσάνυχτα επάνω στις λάσπες, φωτιζόμενοι από τις συνεχιστές και άκατάπαυ- στες αστραπές...

Μαζύ μας ήσαν και δυό κορίτσια. Φιλικάς οικογένειες από τη Θεσσαλονίκη, μου τὰ έμπιστευθήκαν νά τὰ πάω στα Βοδενά, γιατί ή μετάβασις των με τις δυσκολίες τών «Λεσοέ- πασσές» ήταν όχι μονάχα δύσκολη, αλλά και άδυ- νατη. Έκτός τούτου, και τó τραίνο τού Μοναστη- ρίου είχε καταληφθεί από τούς σημιάζους στρα- τιοτικούς και θέσις για έπιβάτες δεν ήπυρξε, πο- λύ δε περισσότερο και ασφάλεια για ήθελικά...

'Η μιὰ κοπέλλα ήταν λεπτή, λυγερή, εύστοφη και πανεύπνοιατή. Την άποκαλούσα «Γάτα» για τó λαστιχέιο σόμα της. Και ή άλλη μελαχρονή, μελιτόχρους, μελένια, σάν ζεστός σπιτικός γαλ- βάς, μελανόφθαλμος, γλυκνόφθαλμος και θαλ- περή.

'Όταν κινήσαμε, νύχτα πάντα, από τη Θεσσα- λονίκη, δεν είχε άρχισει ακόμα αυτός ό χαλασμός. 'Η καιταγίς και τó βαθύ σοκατί μ' έπιασαν σάν πλησιάσαμε τόν 'Αξιό, μ' έκατέλιψε στα Γιαννιτσά, και άπειλούσε νά μ' έπνίξη και νά μ' έ κατακεραυνώ- ση στην Καραύζα. 'Εβρεχε σάν νά τσίριχνε, πού λένε, με τ' άσκι!

Χειμώνας, ύγρασία, νύχτα και βροχή, είνε πάντα κούρα πράγματα. 'Αλλά τώρα, κοντά στ' άλλα, άρχισε νά κατεβάξη και της Καρατζό- θας τó μπουγάζι. Τά κορίτσια, θερμά κορίτσια της 'Ελλάδος, μηδέ- ποτε σκεφθέντα για ένδύματα βαρειά, άρχισαν νά τουρτουρίζουν.

— Στάσου, βρε Πιέρ, φωνάζω στον Γάλλο άξιωματικό, που διη- θηνε τó αυτοκίνητο, μη διακρίνομε εδó κ'άνα χωριό νά καταφύγομε σ' αυτό...

Τά χωριά ήσαν πολύ πέρα από τόν δρόμο. Τουρκοχώρια άθλια, χωμένα στη λάσπη, στην άθλιότητα και στο σοκατί. 'Αλλά πάντα ή έλπίδα μι' έσπύθη, χρυσόφλογης και καλό- φλογης γωνιάς, ήταν προτιμότερη τού βασά- νου και τού κινδύνου τού αυτοκινήτου.

— Δεν πρέπει νά σταματήσομε, μου λέει ό Γάλλος, γιατί θά μ' έ κάρουνε οι κερωνιοί.

— Πιό πολύ, μου φαίνεται, πώς κινδυνεύου- με στο αυτοκίνητο, που έχει και μαγνήτη.

Τότε άρχισε νά μου ανατύσση μι' θεωρία,

ότι ό κεραυνός δεν προσβάλλει ποτέ τó αυτοκίνητο που τρέχει, γιατί φεύγοντας τó αυτοκίνητο, σχηματίζει κάποιο ρεύμα από πίσω του, τó όποιον κιτ. έμποδίζει τόν κεραυνό νά τó χτυπήσει.

— Καλά, τού λέω, αλλά τὰ κορίτσια κρύνουνε, πάγοσαν!

— Και πού θά βρής χωριό, μέσα σέ τούτο τó σοκατί;

'Εβγαλα τó σακκάκι, τó πανωφόρι, τó γιλέκο μου και τὰ έδωσα τών κοριτσιών, για νά ντυθούν και νά σκεπαστούν.

'Ετσι προχωρήσαμε και περάσαμε τόν ποταμό Λουδιάν (Κολουδή, όπως τόν έλεγαν οι Τούρκοι, διατηρήσαντες παρεφθαρμένο τó αρχαίο όνομα), όταν ένας φοβερός κρότος, ξαφνικός, μ' έσπύθησε, και μι' έλάμψε — καταρρά- κτης, θά νόμιζε κανείς, πύρος και βρόντος — μ' έτύφλωσε.

'Ο Γάλλος άσιστες και παρέλυσε για μι' στιγμή. Τά χέρια του έπεσαν άπ' τó τιμόνι και τó αυτοκίνητο, έτσι καθώς έμεινε ακιθέρητο, έταλαντεύθηκε, έτρέκλισε από δω κι' από κει, σάν μεθυσμένο, κι' έπειτα γύρισε και διεθυνό- ταν μόνο του μέσα στα χωράφια.

Αυτό θά βιάσταξε ως ένα, τó πολύ, λεπτό της ώρας. 'Ο Γάλλος γρήγορα συνήλθε, άρπασε πάλι τó τιμόνι στα χέρια του και κατόρθωσε, έγκαιρος, νά βγάλη τó άμάξι από τὰ χωράφια, όπου, άν προχωρούσε λίγο ακόμα, σίγουρα θά βούλιαζε στα λασπόνερα.

Τά κορίτσια τώρα είχαν παγώσει κι' από τó κρύο κι' από τó φόβο τους.

— Στάσου, λέω στο Γάλλο, νά τρυπώσομε κάτω από κανένα γεφύρι.

— Λίγα χιλιόμετρα πιο πέρα, μου άπαντά, είνε μι' γαλλική έγκατάστασις και θά σωθομε εκεί.

— Μά τὰ κορίτσια χρυσάλλισαν.

'Εβγανε τότε, με τη σειρά του κι' αυτός, τόν μανδύα του και τó άμπέχονό του και τούς τὰ δώσαμε νά σκεπαστούν.

'Ενα δαιμονιομένο τρέξιμο έπακολούθησε και διακρίναμε μέσα στις αστραπές, σ' ένα χαμηλό λοφίσκο, τó σπιτάκι της γαλλικής έγκα- ταστάσεως.

Βρισκόταν λίγο παραπάνω από τó χωριό Τρέπολις, στη διασταύ- ρωση τών δρόμων που ό ένας πάει, ό μεγάλος, ή 'Εγνατία όδός, στην 'Εδεσσα, κι' ό άλλος προς τó Βερτεκόπ. Σήμερα τó σπιτί αυτό είνε σχολείο, άν δεν άπατώμα, ένός νέου προσηγνικού σπουχισμού, που χτίστηκε εκεί κοντά και που άποκαλείται Τριπόλις, εάν δεν κάνω πάλι λάθος.

Τότε ήταν ένα πέτρινο και γερό σπιτάκι μέ- σα στην έρημιά, τó όποιο κατέλαβαν οι Γάλλοι και τó χρησιμοποιούσαν για τηλεφωνικό κέντρο όλων τών εις άπόστασις χιλιομέτρων γαλλικών έγκαταστάσεων. 'Ο Γάλλος χτύπησε την πόρτα.

— Κι' έ λά; άκούστηκε από μέσα.

— 'Ορισιόέ Φρανσιζέ.

'Ανοιξαν τρέχοντας την πόρτα και είδαμε κάτι μορφές άρχρες και ξαγερτισμένες Γάλλων στρατιωτών και ήπαξιωματικών.

'Εκείνοι πάλιν, καθώς μ' έειδαν νά βγαίνου- με, μέσα σέ τέτοιο κρύο, γυμνοί, χωρίς σακά- κια, μονάχα με τὰ πουκάμισα, μέσα από τó αυ-

'Εβρεχε, σάν νά τσίριχνε με τó άσκι!...

Τουρκοχώρια άθλια, χωμένα στην έλεεινότητα και στη λάσπη.

ΜΙΑ ΣΚΟΤΣΕΖΙΚΗ ΜΠΑΛΛΑΝΤΑ

Η ΒΡΥΣΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

— Που πᾶς, κοπέλλα μου, και γιατί κλαῖς;
 — Πηγαῖνω στη βρύσι τοῦ Μεγάλου Δάσου, δπου ὁ Βάλτερ μοῦ ἔφραζε πὼς θὰ μ' ἀγαπᾷ αἰώνια... Ἐκεῖ μοῦ ἔφτε γιὰ πρώτη φορὰ πὼς μ' ἀγαπᾷ.
 «— Τζέννυ, μοῦ ἔφτε, θὰ πεθάνω ἀπ' τὸν καιῖο μου ἂν δὲν μ' ἀγαπήσης καὶ σὺ λιγάκι... Λυπήσου με, Τζέννυ!...
 » Τὸν λυπήθηκα λοιπὸν καὶ τὸν ἀγάπησα... Μὰ ὁ Βάλτερ λησμόνησε τοὺς ὄρκους του... Θὰ θυμᾶται ἄραγε τώρα τὴν Τζέννυ πὸς τὴν ἔδρισε τόσο ὄμορφη ἄλλοτε, μὰ πὸς ἡ ὄμορφιά της μαράθηκε ἀπὸ τὸν πόνο τοῦ χωρισμοῦ;... Ἄλλοῖμονο! ἡ μόνη εὐτυχία πὸς μοῦ ἔμεινε τώρα εἶνε τὰ δάκρυα... Ἄφρησε με νὰ κλάψω!
 » Τὸ ἀηδὸν ἀγαπᾷ τὰ σύσκια δάση. Τὰ λουλούδια ἀγαποῦν τὴν πρῶνὴν ἄνοιαν... Τὰ ψάρια ἀγαποῦν τὰ νερά τῆς λίμνης. Κι' ἐγὼ ἀγαπᾷ τὸν Βάλτερ καὶ τὴ βρύσι τοῦ Μεγάλου Δάσου. Τὸ ψυθωρτὸ της ποῦ φαίνεται σὰν ἀπάντησι στὸ παράνομό μου...
 » Ὡστόσο, ἐγὼ ἔκανα πλεξίδες τὰ ξανθὰ μαλλιά μου καὶ τὶς ἔδεσα μὲ χάρι. Κρέμασα ἀπὸ τὸ λαμὸ μου αὐτὸν τὸν ἀγαπημένο σταυρὸ κι' ἔβαλα στὸν κόρφο μου αὐτὸ τὸ τριαντάφυλλο... Στολιστηκα ἐπίτηδες γιὰ τὸν Βάλτερ... Καὶ πηγαῖνω στὴ βρύσι τοῦ Μεγάλου Δάσου, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἴσως νάβῃ ἐκεῖ ὁ καλὸς μου...
 — Σῦρε στὸ καλὸ, κοπέλλα μου! ἀποκρίθηκε ὁ ἕενος, ἀπομακρυνόμενος, καὶ σοῦ εὐχόμαι νὰ εἰσακούσῃ ὁ Θεὸς τὶς εὐχὲς σου...

— Ἀπὸ πὸς ἔρχεσαι, κοπέλλα μου, και γιατί εἶσαι ἔτσι γελαστή και χαρούμενη;
 — Ἐρχομαι ἀπὸ τὴ βρύσι τοῦ Μεγάλου Δάσου, δπου ξαναεῖδα τὸν Βάλτερ, ὅστερ' ἀπὸ τὸσον καιρὸ πὸς ζούσαμε χωρισμένοι. Μ' ἄρταξε στὴν ἀγκαλιά του και μοῦ ἔφτε πὼς δὲν με λησιμόνησε διόλου ὅσον καιρὸ ἔλειπε και πὼς με βρῖσκει τώρα ὀρασιότερη ἀπὸ κάθε ἄλλη κορά... Γι' αὐτὸ εἶμαι γελαστή και χαρούμενη... Τρέχω τώρα σπιτί μου νὰ ἐτοιμάσω τὰ προιά μου... Τὴν ἔρχομένη Κυριακὴ κάνουμε τοὺς γάμους μας...
 — Σῦρε στὸ καλὸ, κοπέλλα μου! ἀποκρίθηκε ὁ ἕενος, ἀπομακρυνόμενος, και σοῦ εὐχόμαι ὁ Θεὸς νὰ εἰσακούσῃ ὅλες τὶς εὐχὲς σου...

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ Ο ΛΟΓΟΣ...

— Ἐνας μονάχα τρόπος ὑπάρχει, μὲ τὸν ὅποιο μποροῦν ἡ γυναῖκες νὰ φοροῦν ἄνομα μιά ὄραια τουαλέττα: Νὰ λησιμονοῦν ὅτι τὴ φοροῦν.
 — Στὸ βασιλεῖο τῆς μόδας κερδισμένοι εἶνε ἕκεῖνος πὸς ἀκολουθεῖ τὴ θεωρία τῆς σιωπῆς και τοῦ μυστηρίου, κι' ὄχι τοῦ θορύβου.
 Κυρία Ζιζαρντ ἐγ.

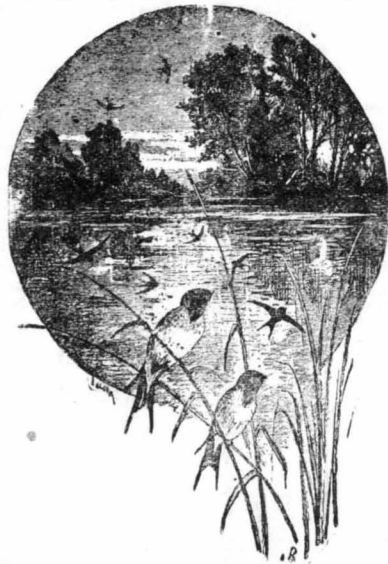
τοκίνητο, εἶμαι ν' ἀνοιχτὸ τὸ στόμα.
 — Γιατί εἶστε ἔτσι; τοὺς ρώτησε ὁ ἀξιωματικός.
 Μᾶς εἶπαν τότε τί τράβηξαν μὲ τοὺς κερανοὺς. Κάθε ὄρα και στιγμή περιμέναν κι' ἕνα ἀστροπελεῖο νὰ τοὺς κἀψῃ. Τὰ τηλεφωνικὰ σύρματα, μᾶς εἶπαν, πετοῦσαν, κάθε λίγο και λιγάκι, σπῖδες και φωτιές. Και εἶχαν μὲν ἀπομονώσει τὶς γραμμές, ἀλλὰ ὁ κίνδυνος ἦταν πάντα κίνδυνος γι' αὐτοὺς, ὡς ἐκ τοῦ εἶδους τῆς ἐγκαταστάσεως. Ἔτσι κι' αὐτοὶ στριμώχθηκαν κάτω ἀπὸ τὰ τραπέζια κι' ἀπὸ τὰ κρεβάτια τους και περιμέναν τὸν κερανοὸ νὰ πέσῃ νὰ τοὺς κἀψῃ. Ἦταν ἡ στιγμή πὸς ὁ ἄνθρωπος αἰσθάνεται τὴν ἀδυναμία του και τὴ μικρότητά του, ἐμπρός στὴ φοβερότητα τῆς φύσεως.
 — Σὲ καλὸ καταφύγιο μᾶς ἔφρες, λέω στὸν Γάλλο.
 — Καὶ γιατί;
 — Γιατί πέσαμε, ὅπως λέμε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, στοῦ λύκου τὸ στόμα. Ἐδῶ εἶνε πὸς θὰ δώσουν ραντεβῶ ὅλοι οἱ κερανοὶ τοῦ οὐρανοῦ. Οἱ Γάλλοι, μὲ τὴ παρουσία μας, ἔπλησαν λίγο θάρρος.
 — Θέλετε λίγο τσάι; Θέλετε καφέ; μᾶς ρώτησαν.
 Καὶ ἔφτε, σιγά-σιγά παίρνοντας πὸς πὸν θάρρος και δείχνοντας τὴν περιεργὴ μὲ τὰ ποκάμισα κατὰστασι μᾶς, μᾶς ρώτησαν:
 — Γιατί εἶστε ἔτσι, τί ἐπάθατε;
 Καὶ γυρίζοντας σ' ἐμένα πὸς ἦμουν πὸς γυμνός, γιατί ὁ Γάλλος ἀξιωματικός φοροῦσε ἀκόμα ἕνα μάλινο ἐπιστήθιο πλεχτὸ, μοῦ εἶπαν μὲ ἀνησυχία:
 — Τί! Σᾶς λήσπεσαν στὸ δρόμο;
 — Ὁχι. Διένεμα τὰ... ὑπάρχοντά μου!... ἀπάντησα.
 — Δηλαδή;
 — Μοίρασα ὅ,τι εἶχα! Τὸ σακκάκι μου και τὴν καρδιά μου...
 Καὶ ἔδειξα τὰ δύο κορίτσια πὸς ξετροβάλλαν τὴ στιγμή ἐκεῖνη ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο, κατακοκουλωμένα, ἕνας ἐγκόικος» τὸ καθένα, σὰν νὰ κουβαλοῦσαν φορτωμένα, γιλέκα, ἐπανωφόρια και σακκάκια στὶς πλάτες τους!... ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

Ὁ Μέγας Φρειδερίκος κι' ἡ ἀγάπη του πρὸς τοὺς φιλοσόφους και τὴ φιλοσοφία. Ἡ ἀλληλογραφία του μὲ τὸν ντ' Ἀλαμπέρ. Ἡ ἀντιλήψεις του περὶ κλοπῆς. Πρῆπε ἕνας ἄνθρωπος πὸς δυστυχεῖ νὰ γίνεται κλέφτης; Λακωνισμοὶ βασιλέων. Τὰ συλλυπητήρια και τὰ συγχαρητήρια τοῦ Ἐδουάρδου πρὸς τὴν χήρα κέμψου, κτλ.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι ὁ Μέγας Φρειδερίκος ἦταν ἕνας βασιλεὺς πολυδιαβασμένος, μὲ ἀρτιωτάτη φιλοσοφικὴ κατάρτισι. Ἐβρῖσκε ξεχωριστὴ εὐχαρίστησι ν' ἀσχολεῖται μὲ τὰ πνευματικὰ ζητήματα, κι' ὅσες φορές δὲν φιλοξενοῦσε στ' ἀνάκτορά του τὶς ἐκλεκτότερες διάνοις τῆς Εὐρώπης, και μάλιστα τῆς Γαλλίας, ὅπως τὸν Βολταῖρο, ἀνακοῦφιζε τὴ νοσταλγία του πρὸς τὶς πνευματικὲς ἀτολάσεις και τὶς φιλοσοφικὲς ἔρευνες, ἀλληλογραφῶντας μὲ τοὺς σοφοὺς φίλους του.
 Ἐνα μῆρες τῆς ἀλληλογραφίας τοῦ Γερμανοῦ μονάρχου μὲ τὸν ὀνομαστὸ Γάλλο φιλόσοφο ντ' Ἀλαμπέρ, τὸ ὅποιον ἐδημοσίευσε ὁ καθηγητὸς Λεχτεμπεργερ, μᾶς ἀποκαλύπτει τὶς ἠθικὲς ἀντιλήψεις τοῦ Μεγάλου Φρειδερίκου και συγκεκριμένως τὶς ἰδέες του περὶ κλοπῆς.
 Ὁ διάσημος Γάλλος φιλόσοφος, γράφοντας πρὸς τὸν Φρειδερίκο στὶς 19 Ἰανουαρίου τοῦ 1770, διατυπώνει τὴν ἑξῆς ἀπορία:
 «Πὸς θὰ ἦταν δυνατό νὰ πείσῃ κανεὶς ἐκείνους, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν τίποτε στὸν κόσμο και οἱ ὅποιοι ὑποφέρουν ὅλες τὶς τραγῳδιὰς τῆς πτώχειας, πὼς θὰ μποροῦσε, λέγω, νὰ τοὺς πείσῃ ὅτι τὸ ἀληθινὸ συμφέρον τους εἶνε νὰ μείνουν ἐνάρετοι, στὴν περίπτωσι πὸς θὰ μποροῦσαν νὰ διαπράξουν ἀτιμωρητὴ μιά κακὴ πράξι, π.χ. μιά κλοπή;»

Στὴν ἐρώτησι αὐτὴ τοῦ φίλου του φιλοσόφου, ὁ Φρειδερίκος ἀπάντησε ὡς ἑξῆς:
 «Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ πρῆπει νὰ καταφύγουν μᾶλλον στὴν ἐλεημοσύνη, παρὰ νὰ χρησιμοποιήσουν, γιὰ τὴ φύσι τοῦ προδότηματος τῆς ζωῆς των, μέσα ἐγκληματικὰ, τὰ ὅποια θὰ ἦσαν ἐπικίνδυνα και γι' αὐτοὺς και γιὰ τοὺς ἄλλους. Τὸ καλὸς ἐννοούμενο συμφέρον τους εἶνε αὐτὸ: νὰ ἐξαντλήσουν ὅλα τὰ ἐνάρετα και νόμιμα μέσα...»
 Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ ντ' Ἀλαμπέρ δὲν ἱκανοποιήθηκε ἀπὸ τὴν ἀπάντησι αὐτὴ τοῦ Φρειδερίκου και τοῦ ἔγραψε σὲ μιά ἄλλη του ἐπιστολὴ τὰ ἀκόλουθα:
 «Ἄς ὑποθέσουμε ὅτι ὑπάρχει ἕνας πεινασμένος οἰκογενειάρχης, ὁ ὅποιος ἔχει χάσει κάθε ἐλπίδα ἐξωτερικῆς συνδρομῆς και εἶνε βέβαιος ὅτι μπορεῖ νὰ κλέψῃ ἀπαρτηγότως ἀπὸ ἕναν πλούσιο. Τί πρῆπει νὰ κάνῃ στὴν περίπτωσι αὐτῆ; Νὰ γίνῃ κλέφτης και νὰ σώσῃ τὴν οἰκογένειά του, ἢ νὰ μείνῃ τίμιος και νὰ τὴν ἀρῆσῃ νὰ πεθάνῃ;»
 Ἡ ἀπάντησις τοῦ Μ. Φρειδερίκου στὴν ἐρώτησι αὐτὴ, ἦταν πολὺ σύντομη κι' ἔγραφε τὰ ἑξῆς:
 «Δυστυχῶς πρῆπει νὰ προτιμήσῃ τὸ πρῶτο. Ἐπαναλαμβάνω ὅμως: «δυστυχῶς».

Ὅταν ὁ Ρώσος στρατηγὸς Σουβόροφ ἐκυρίευσε τὴν Πράγα τὸ 1794, ἀνήγγειλε τὸ γεγονός στὴν αυτοκράτειρα Αἰκατερίνη λακωνικῶτα μὲ τρεῖς μόνο λέξεις:
 «Ὀὄρρ! Πράγα! Σουβόροωφ».
 Ἡ αυτοκράτειρα πάλιν τοῦ ἀπάντησε μὲ τὴν ἴδια λακωνικότητα ὡς ἑξῆς:
 «Μπράβο, στρατηγέ! Αἰκατερίνη».
 Ὅταν ὅστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ ὁ ἴδιος στρατηγὸς ἐκυρίευσε τὸ Τούτκειν, ἔγραψε πάλι στὴν αυτοκράτειρα τὰ ἑξῆς λακωνικά:
 «Δόξα τῷ Θεῷ, δόξα Ἰγμίν. Τὸ Τούτκειν κατελήφθη».
 Καὶ ἡ Αἰκατερίνη πάλι τοῦ ἀπάντησε:
 «Δόξα τῷ νικητῇ».

Ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδος ἔστειλε κάποτε τὸ ἀκόλουθο λακωνικώτατο συλλυπητήριον τηλεγράφημα στὴ γυναῖκα ἑνὸς δοικῆς, ὁ ὅποιος εἶχε πεθάνει:
 «Φεὶ! κυρία».
 Λίγους μῆνες ἀργότερα, ὅταν ἔμαθε ὅτι ἡ χήρα εἶχε ξαναπαντρευτεῖ, τῆς ἔστειλε πάλι τὸ παρακάτω, συγχαρητήριον αὐτὴ τὴ φορὰ, τηλεγράφημα:
 «Εὐοί, ἐδάν, κυρία!».

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥΣ

Τὸ πουργὶ τῶν δικηγόρων τὸ γεμίζουν οἱ πεισιματάρηδες κι' οἱ τρελοῖ.
 Ὁ γιατρός σου νᾶναι γέρος κι' ὁ δικηγόρος σου νεοδύγατος.
 Γερμανικῆ.
 Οἱ δικηγόροι κι' οἱ ζωγράφοι κάποτε εὐκόλα τὸ ἄσπρο μαῖο.
 Δανικῆ.

